

Poločas vlády Petra Nečase

Vláda Petra Nečase v srpnu oslaví dvouleté výročí svého vzniku. Za dobu své existence čelila několika politickým krizím, došla řady personálních obměn. Toto číslo 14deníku se však zaměřuje na to, jak si vláda stojí po stránce plnění programu. Jednomu z hlavních cílů vlády – boji proti korupci – se bude samostatně věnovat některé z dalších čísel.

Co ze svého programu vláda splnila a čemu by se měla ještě věnovat?

Splněné sliby

Vláda Petra Nečase prosadila několik zásadních změn. Zde uvádíme některé z nich:

- **Důchodová reforma**

Dlouholetou debatu o potřebě reformovat důchodový systém České republiky přetavila vláda Petra Nečase do podoby konkrétních opatření. Lidé si budou moci spořit na penzi i v tzv. II. pilíři. Zdroje prostředků tak budou více diverzifikovány. Finance, které si občané uspoří ve II. pilíři, nebudou na rozdíl od I. pilíře přerozdělovány. V souvislosti se zvyšováním průměrné délky života bude postupně zvyšován věk odchodu do důchodu a jeho výše bude postupně sjednocována u mužů a žen.

- **Reforma zdravotnictví**

V roce 2012 nabyla účinnosti řada nových opatření v oblasti zdravotnictví. Zákon o zdravotních službách, který nahradil Zákon o zdraví lidu, především posiluje práva pacientů. Ti tak mají právo např. vybrat si zdravotnické zařízení nebo praktického lékaře, hlavně však být informováni o svém zdravotním stavu a léčebném postupu. Nová opatření ve zdravotnictví se týkají také financí. Došlo např. ke zvýšení poplatku za pobyt v nemocnici a pacienti mají možnost si připlatit za některé náročnější léčebné postupy. Nové možnosti však v praxi zatím nejsou mnohdy využívány ani pacienti ani poskytovateli péče.

- **Sociální reforma**

Oblast sociální politiky zarámovala vláda jako otázku veřejných rozpočtů. Hlavní kroky byly tedy zaměřeny na zamezení zneužívání podpory v nezaměstnanosti či jiných sociálních dávek. V režii MPSV proběhla také reforma úřadů práce a míst pro výplatu sociálních dávek. Změněná praxe se však dodnes potýká s problémy.

- **Jednotné inkasní místo**

Součástí novel daňových zákonů přijatých v prosinci 2011 je zřízení tzv. jednotného inkasního místa. To by mělo přinést výrazné zjednodušení výběru, resp. odvodu daní a zdravotního a sociálního pojištění, pro který by lidem stačil jeden formulář. Zákon podle platné úpravy nabude účinnosti až 1. 1. 2015. Ministr financí chce prosadit, aby byla účinnost posunuta na 1. 1. 2014, tedy ještě před řádné volby do poslanecké sněmovny.

- **Občanský zákoník**

1. ledna 2014 nabude účinnosti nový občanský zákoník. Jedná se o komplexní úpravu občanskoprávních vztahů, jejímž cílem je sjednotit a zpřehlednit tuto oblast práva. Nová úprava se dotýká jak rodinných, tak majetkových práv.

- **Přímá volba prezidenta**

V roce 2013 Česko zažije první přímou volbu prezidenta. Václava Klause tak v úřadě nahradí prezident zvolený občany v dvoukolové přímé volbě.

Na půli cesty

Řada z politik plánovaných vládou je v rozpracované podobě ať už na půdě vlády, nebo parlamentu. Zde jsou některé z nich:

- **Církevní restituce**

Více než 20 let od změny režimu se zdá, že se debata o vyrovnání majetkových poměrů s církvemi chýlí ke konci. Příslušný návrh zákona je v poslanecké sněmovně. Opozice se jeho přijetí snaží zabránit, na posledním jednání se jí přinejmenším podařilo přijetí zákona oddálit. Není tedy jasné, kdy bude zákon schválen.

▪ **Rozpočtové určení daní**

V poslanecké sněmovně (nyní na půdě výborů) je vládní novela zákona o rozpočtovém určení daní. Novela přinese snížení příjmů 4 největších měst České republiky a necelých 400 obcí s nízkým počtem obyvatel, ale velkou rozlohou. Polepšit by si měly naopak menší obce a města. Toto je součástí sněmovního tisku č. 694. Podle upozornění Svazu měst a obcí ČR je s ním však nekonzistentní tisk č. 695 – další novela rozpočtového určení daní.

▪ **Finanční ústava**

Na dobré cestě je zákon o rozpočtové kázi a odpovědnosti neboli finanční ústava. Vláda schválila základní body této normy a počítá s předložením návrhu zákona do 30. června 2012. Jedná se však o ústavní zákon, proto jeho prosazení bude záležet také na vůli opozice. Finanční ústavou má být zřízena Národní rozpočtová rada, která bude dohlížet nad plněním rozpočtových pravidel a bude se vyjadřovat k dopadům předkládané legislativy na veřejné rozpočty.

Čeká na řešení

Pokud se budou konat volby do poslanecké sněmovny v řádném termínu, čekají vládu ještě 2 roky práce. Agenda jí rozhodně chybět nebude.

▪ **Reforma terciárního vzdělávání**

Debata o reformě vysokého školství se na začátku tohoto roku dostala do velmi polarizovaného sporu mezi ministerstvem školství a zástupci především veřejných vysokých škol. Ministr Fiala v červnu oznámil, že sporný věcný záměr zákona o vysokých školách bude stažen a dojde pouze k novelizaci stávajících zákonů. Návrh zákona o finanční pomoci studentům bude přepracován.

▪ **Dlouhodobá péče**

Jedním z programových cílů vlády bylo vyřešení problematiky poskytování tzv. dlouhodobé péče. Jde o péči, která je poskytována osobám, jež pro svůj dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav potřebují pomoc také v péči o svou osobu a dalších běžných každodenních aktivitách. V současné době zde dochází k neefektivnímu využívání finančních i lidských zdrojů. Protože nadále přetrvávají spory o rozdělení kompetencí mezi zdravotním a sociálním sektorem, původní termín pro přijetí speciálního zákona již není možné stihnout. Otázku je však třeba řešit.

▪ **Snížení byrokracie**

Jak v koaliční smlouvě, tak v některých prohlášeních z poslední doby deklarovala vláda cíl snižování byrokracie.

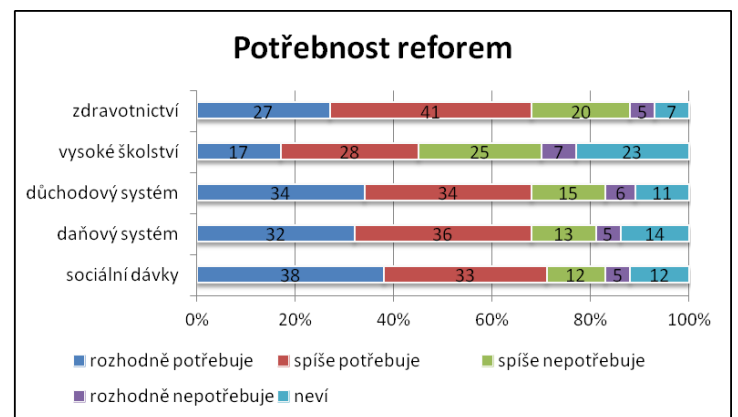
Došlo k rozpočtovým škrtkům veřejných úřadů, avšak důkladná revize jejich agend stále nebyla provedena.

Jak to vidí veřejnost

Z počátku svého působení se vláda těšila důvěře kolem 30 % občanů. V posledním roce se důvěra občanů vládě pohybuje kolem 20 %. V květnu 2012 vláda dosáhla důvěry dokonce pouhých 14 % a v červnu 16 % občanů.¹

V květnu 2012 byli občané dotazováni, zda jsou obeznámeni s připravovanými reformami v různých oblastech. U všech oblastí (sociální dávky, daňový systém, důchodový systém, vysoké školství, zdravotnictví) převažovala malá či žádná obeznámenost s reformami. Největší obeznámenost lidé deklarovali u reformy důchodového systému.

U otázky, zda jsou nebo nejsou potřebné zásadní reformy v daných oblastech², se dvě třetiny občanů vyjádřily pozitivně pro oblast sociálních dávek, daňového systému, důchodového systému a zdravotnictví (viz následující graf). Toto mínění zrcadlově odráží nespokojenost občanů se současným stavem těchto oblastí.

Zdroj: upraveno podle (CVVM 4. 6. 2012)

Odkazy na dokumenty:

CVVM. 4. 6. 2012. *Spokojenost s oblastmi sociální politiky, zdravotnictví a školství – květen 2012*. Tisková zpráva.

ODS, TOP 09, VV. 4. 8. 2010. *Koaliční smlouva o vytvoření koalice rozpočtové odpovědnosti, vlády práva a boje proti korupci*.

ODS, TOP 09, VV. 30. 6. 2011. *Dodatek ke koaliční smlouvě koalice rozpočtové odpovědnosti, vlády práva a boje proti korupci*.

Další zdroje:

www.ceskatelevize.cz; www.cvvm.cas.cz; www.smocr.cz; www.vlada.cz

¹ Viz pravidelná šetření CVVM.

² Otázka se nezaměřuje na žádné konkrétní opatření ani na žádnou konkrétní představu o potřebné reformě v dané oblasti. Odpovědi tak vyjadřují to, zda lidé cítí nějakou potřebu reformy v dané oblasti.